

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Secundus In Octo Libros Physicorum Aristotelis

Crespin, François

Bruxellæ, 1652

IX. De Continuo successivo & ejus continuatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95369)

omnia corpora Univerſe eſſe continua, ſaltem ſecundum materiam; ſed hoc eſt abſurdum, ergo, &c.

CLXIII. Reſpondeo diſtinguendo ſequelam, ſequitur omnia corpora Univerſi habentia certam proportionem & temperiem diſpoſitionum, quam prærequiritur ad continuationem Phyſicam, eſſe continua, concedo ſequelam, quia idipſum concedere debes: non habentia, propter quod inter illa negas continuationem Phyſicam, nego ſequelam; ex quo patet nos non aliud docere, quam quod docent adverſarii noſtri, exceptâ continuatione realiter diſtinctâ ab illis diſpoſitionibus, temperie, &c.

CLXIV. Obijcies 3°. ex P. Telles loco ſupra ſæpius citato, ſupponendum eſt ut certum in utraque ſententia, partes continui neceſſariò unitas eſſe inter ſe, medio aliquo unionis; alioqui continuum eſſet aliquid aggregatum partium ſeparatarum, ut eſt acervus lapidum; ergo, &c.

CLXV. Confirmatur ex P. Comptono etiam loco ſæpius citato, materia non eſt apta ut recipiat formam ullam, vel ſubſtantialem, vel accidentalem, donec partes ipſius integrantes inter ſe uniantur, & ſit continua; alioqui exiſteret diviſa in omnes ſuas partes, omni iſtâ proportionum & diſpoſitionum temperie ablata, quæ tam à materia, quam omnis forma ſubſtantialis, abſtrahi poſſeſt, ergo, &c.

CLXVI. Reſpondeo negando ſuppoſitum; ad illius probationem, Reſpondeo negando ſequelam; ad hoc enim ut non ſit aggregatum partium ſeparatarum, ſufficit indiſtancia partium, cum ea proportionum & diſpoſitionum temperie, quâ poſitâ ab omnibus Philoſophis dicuntur unitæ, cujus etiam defectu acervus lapidum non dicitur continuus.

Ad Confirmationem verò

CLXVII. Reſpondeo diſtinguendo aſſumptum, materia non eſt apta, &c. donec partes ipſius integrantes inter ſe uniantur rigorosè Phyſicè, ſive per modum continuationis ante reſectum, nego aſſumptum: moraliter & per partium indiſtanciam, cum ea proportionum & diſpoſitionum temperie, quâ poſitâ ab omnibus Philoſophis dicuntur unitæ, concedo aſſumptum & dico hanc omnium partium indiſtanciam, & proportionum ac diſpoſitionum temperiem non magis poſſe per Deum à materia auferri, quàm in ſententia adverſariorum ab ea auferri poſſit omne indiviſibile continuativum, aut omnis modus continuationis; quod enim illi de his dicunt, nos de indiſtancia iſta partium, &c. dicimus.

CLXVIII. Obijcies 4°. juxta hanc ſententiam continuum non diſfert à contiguo; ſed hoc eſt expreſſè contra Ariſtotelem & communem Philoſophorum; ergo, &c. Pro ſolutione

CLXIX. Suppono 1°. eandem eſſe proportionem materiæ ad materiam diſcontinuum, quæ eſt materiæ ad materiam continuum; quia ſemper manet, quòd ſint ejuſdem rationis, & quòd ſicut una ſe habet ad aliam tanquam ad continuabile ejuſdem rationis; ita alia ad aliam: è contra verò ſuppono diverſam eſſe proportionem formæ ad formam ejuſdem rationis à proportionem formæ ad formam diverſæ rationis, quia ſunt diverſæ rationis, & una ſe habet ad aliam tanquam continuabile ejuſdem rationis; alia verò ad aliam tanquam ad non continuabile eadem remanente quantitatibus temperie & citra converſionem. Vnde fieri poſſeſt quòd materiæ duorum compoſitorum indiſtancium ſint continua, formis diſcontinuis manentibus, ut ſit, dum truncus informatur animâ pomi

& anima pyri, aut dum lignum ſupernat aqua; materiæ enim ſunt continua ratione indiſtancie & eadem ad invicem proportionem; formæ verò, licet indiſtantes, ſunt diſcontinua, ratione diverſæ utriuſque ad invicem proportionis.

CLXX. Suppono 2°. de continuatione eorum, quæ ſub ſenſum non cadunt, à nobis judicari non poſſe; ſed de eorum continuatione aut diſcontinuatione, judicari debere juxta continuationem aut diſcontinuationem eorum, quæ ſub ſenſum cadunt; ac proinde, ſicut duæ formæ aquæ indiſtantes dicuntur continua, ita & duæ materiæ indiſtantes, licet eorum formæ diſcontinua & diverſæ rationis eſſent, dici debent continua. His ſuppoſitis,

CLXXI. Reſpondeo negando majorem, quia contiguum eſt inter formas quacumque, etiam indiſtantes, diverſæ inter ſe rationis, quæ in communi ſententia, etiam indiſtantes, non continuantur, ut in rebus duris, quamdiu non adest quædam partium immediata tenacitas & viſcoſitas, imò, & in liquidis quamdiu non ſit commixtio; continuum verò eſt inter formas quacumque indiſtantes, quæ in communi ſententia, hòc ipſo quòd indiſtantes, dicuntur continuari; ut in rebus duris, hòc ipſo quòd adest quædam partium immediata tenacitas ac viſcoſitas, & in liquidis commixtio. Ex his

CLXXII. Colliges 1°. continuum non eſſe totum Phyſicum, ſed morale tantum, hoc ſenſu, quòd continuationem moralem importet, nullam verò realem Phyſicam propriè dictam à ſuis extremis realiter diſtinctam: 2°. non conſtare partibus Phyſicis ſecundum eſſe partium inter ſe per unionem realiter ab extremis diſtinctam Phyſicè unitam; ſed moraliter tantum: 3°. continuationem illam moralem & impropriè dictam Phyſicam, non poſſe inadæquatè à continuo ſeparari, magis quam omnis continuatio propriè dicta Phyſica.

D V B I V M IX.

De Continuo ſucceſſivo & ejus continuatione.

RESOLUTIO I.

CLXXIII. Dico 1°. continuum ſucceſſivum, ut tempus, motus localis, duratio rerum permanentium, &c. componitur ex partibus in infinitum diviſibilibus.

CLXXIV. Probatur 1°. quia eodem modo videtur de continuo ſucceſſivo, ac de permanenti, philoſophandum; ſi enim duo puncta non faciant magis extenſum localiter permanenter, quia nullam habent extenſionem localem; duo inſtantia non facient magis extenſum temporaliter ſucceſſivè, quia nullam habent extenſionem temporalem, licet quoad numerum faciant magis extenſum, ergo, &c.

CLXXV. Probatur 2°. Quia alioqui nullus motus localis eſſet poſſibilis; ſed hoc eſt abſurdum, ergo, &c. Probatur ſequela, quia ſuppoſitâ veritate noſtræ ſententiæ de diviſibilitate in infinitum continui permanentis, motus ſemper eſt ad ſpatium diviſibile habens prius & poſterius; ſed cum prius debeat acquiri ante poſterius, in inſtanti non poſſeſt prius & poſterius acquiri, ergo nullus motus localis eſſet poſſibilis.

CLXXVI. Obijcies ex P. Oviedo: partes temporis eſſentialiter ſunt ſucceſſivæ, ergo numquam ſunt duæ partes illius ſimul, ergo numquam exiſtit diviſibilis aliqua temporis pars; quia alioqui deberet ſimul actu exiſtere prius & poſterius.

CLXXVII. Respondeo 1°. retorquendo argumentum contra P. Oviendum in continuum permanens: partes continui permanentis sunt essentialiter permanentes; ergo numquam est una tantum; ergo numquam existit indivisibilis aliqua continui permanentis pars; quia alioqui deberet tantum existere prius indivisibile continui permanentis: admissio antecedente, ad primam consequentiam huius argumenti distingo, ergo numquam est una tantum, si illa accipitur divisibiliter & pro parte aliquota, concedo consequentiam: si accipitur indivisibiliter & pro parte proportionali minori & minori in infinitum, nego consequentiam: sic proportionaliter ad objectionem

CLXXVIII. Respondeo 2°. admissio antecedente, distinguendo consequens, ergo numquam sunt duæ partes temporis simul, si accipiantur divisibiliter & pro partibus aliquotis, concedo consequentiam. si accipiantur indivisibiliter & pro partibus proportionalibus minoribus & minoribus, in infinitum, nego consequentiam.

CLXXIX. Adde tamen quod dico in continuo permanenti futuram unam tantum partem, si accipiat indivisibiliter, & in successivo futuras duas simul, si etiam accipiantur indivisibiliter, me non velle continuum permanens posse aliquando existere secundum partem realiter indivisibilem, & successivum posse simul existere secundum partes realiter inter se divisibiles; sed tantum permanens posse existere secundum partes minus & minus extensum in infinitum, & successivum secundum partes minus & minus durans in infinitum; sicut enim non datur pars continui permanentis, quæ tangat perfecte sphericum, secundum prius & posterius adæquatè sumpta, sed secundum inadæquationes eorum in infinitum, sive secundum minus & minus eorum in infinitum, ita non datur pars continui successivi, quæ simul existat secundum prius & posterius adæquatè sumpta, sed secundum inadæquationes eorum in infinitum, sive secundum minus & minus eorum in infinitum. Ex his

CLXXX. Colliges 1°. contra Arriagam mobile, dum movetur, semper esse in loco se majori, numquam in æquali; quia omnis ipsius motus semper est in parte temporis, in qua omni durante motu, semper est in duobus locis.

CLXXXI. Colliges 2°. partes temporis esse essentialiter successivas, sicut partes lineæ sunt essentialiter permanentes, videlicet, si accipiantur divisibiliter & secundum quod sunt aliquotæ.

RESOLUTIO II.

CLXXXII. **D**ico 2°. partes continui successivi etiam non continuantur ullo ex modis supra pro permanente rejectis.

CLXXXIII. Probatur: quia, præterquam quod de utroque pariformiter sit philosophandum, partes temporis possunt dici sibi essentialiter immediate succedentes, ita ut post hanc horam immediate essentialiter sequatur secunda, & non tertia: unde forent continuationes realiter distinctæ omnino superflue, ergo, &c.

D V B I V M X.

De Inceptione & Desitione rerum.

RESOLUTIO I.

CLXXXIV. **D**ico Res permanentes, & successivæ similiter, dici possunt indifferenter incipere & desinere intrinsecè, vel extrin-

secè. Sed ante probationem,

CLXXXV. Nota 1°. incipere intrinsecè, sive ut alii, per primum sui esse, esse incipere per illud instans (sive sumendo ly *instans* æquivalenter modo sæpius explicato; quia semper includit prius & posterius, licet indivisibiliter; sive pro parte determinata excludente priores & posteriores aliquotas, quomodo dicitur jam esse October, Octobrem sumendo pro tempore determinato excludente Septembrem & Novembrem) quo verum est dicere, *jam res est, & immediate ante non erat*: incipere verò extrinsecè, sive ut alii, per ultimum sui non esse, est incipere per illud instans, quo verum est dicere, *jam res non est, & immediate post erit*.

CLXXXVI. Nota 2°. desinere intrinsecè, sive ut alii, per ultimum sui esse, esse illo instanti desinere, quo verum est dicere, *jam res est, & immediate post non erit*; desinere verò extrinsecè, sive ut alii, per primum sui non esse, est illo instanti desinere, quo verum est dicere, *jam res non est, & immediate ante erat*: His notatis,

CLXXXVII. Probatur Resolutio de rebus permanentibus, 1°. quoad inceptionem intrinsecam & extrinsecam: supponas quod Petrus existat totâ horâ secundâ, primo instanti istius horæ verum est dicere, *Petrus jam est, & immediate ante non fuit*, item ultimo instanti horæ primæ verum fuit dicere, *jam non est, & immediate post erit*; sed hoc est incipere intrinsecè, & extrinsecè, ergo, &c.

CLXXXVIII. Probatur de iisdem 2°. quoad desitionem intrinsecam & extrinsecam: supponamus, quod Petrus existat totâ horâ secundâ, ultimo instanti istius horæ verum est dicere, *Petrus jam est, & immediate post non erit*; item primo instanti horæ tertiæ verum est dicere, *jam non est, & immediate ante fuit*; sed hoc est desinere intrinsecè & extrinsecè, ergo, &c.

CLXXXIX. Probatur Resolutio de rebus successivis: 1°. quoad inceptionem intrinsecam & extrinsecam: supponas, quod motus existat totâ horâ secundâ, primo instanti istius horæ verum est dicere, *jam est motus, & immediate ante non fuit*; item ultimo instanti horæ primæ verum fuit dicere, *jam non est, & immediate post erit*; sed hoc est incipere intrinsecè & extrinsecè, ergo, &c.

CLXXX. Probatur de iisdem 2°. quoad desitionem intrinsecam & extrinsecam: supponas quod motus existat totâ horâ secundâ: ultimo instanti istius horæ, verum est dicere, *motus jam est, & immediate post non erit*; item primo instanti horæ tertiæ verum est dicere, *jam non est, & immediate ante fuit*; sed hoc est desinere intrinsecè & extrinsecè, ergo, &c.

RESOLUTIO II.

CLXXXI. **D**ico 2°. malim tamen dicere res permanentes & successivas incipere intrinsecè & desinere extrinsecè.

CLXXXII. Probatur, quia incipere sonat *esse*; desinere, *non esse*; ergo quod incipit, maxime incipit per primum sui esse; & quod definit maxime definit per primum sui non esse.

CLXXXIII. Confirmatur, quia quod incipit fit de non existente existens, & quod definit fit ex existente non existens; ergo illud sonat *esse*, & hoc *non esse*, est cum incipit, & non est cum definit ergo, &c. Ex his

CLXXXIV. Colliges in contrariis, dum una forma incipit intrinsecè, oppositam desinere extrinsecè, vel è contra,

DISPVT.